

Цетиње, 9. јула

Приступио је крштењу и српски радикализам!

И он је, последице толиких гријехова, што их је починио над животним интересима српскога племена, пришао обалама Јордана, да се крсти водом спасоносних начела за Српство и српске државе. Увидио је да је једно ларма по улицама и опозиција по кафанама, а сасвијем друго рад за државу.

На банкету, који је неки дан општина биоградска давала у част новинарима из свега Словенства, држао је здравицу и један крупни биоградски радикал.

У својем говору измеђ осталог рекао је и ово:

„Културно јачање је потребно за одржавање једнога народа, али сачувати стечену културу и унапредити је, кад јој пријети са стране каква велика опасност, *аисолутно је немогуће без организоване физичке снаге*. Народи се чувају и одржавају у борби као јединке етничке *само сисобношћу, да буду физичком снагом у стању отпор савладавати*. Трошење енергије само на културни препорођај, без довољно његовања онијех особина, које су у стању један народ спремни, *да у сударима буде у стању побједу одржати*, може имати користи по општу културу, *али безначајно је за одржање интактне цјелине*“.

Чусти ли, какве је мисли почео да проповиједати српски радикализам! Кад их је почео проповиједати? По губитку Босне и Херцеговине, по пронасти српске акције у Македонији, по раздору и вашару, који је створио у читавоме данашњем Српству, и по општој клонулости, до које је довео Србију!

Увидјели су и представници српскога радикализма (велимо српскога зато, што је западноевропски радикализам нешто много боље), да се ударило главом о зид. Почели су помало долазити себи. Виде да се помоћу идеја о општој једнакости не може учинити јачом једна држава. Кукају сада за организованом физичком силом (војском) они, који су у тој сили вазда гледали извор реакције и противника народне земаљске снаге, ма да су вазда декламовали противу војске, противу официра „бесносличара и изјелница“ народне крваве тековине, и противу расипања милијона народнога новца за војску, која само владаоцу и тиранији служи као потпора! Признају, да се један народ, једна држава, ма колико били културно развијени, не могу у општој утакмици одржати, ако немају и јаку војску, ако немају јемство за побједу у борби са противницима своје народне и државне самосталности. Некадашње сањалице и присталице Светозара Марковића под старост

окренуше леђа учењу учитеља своје младости. Оставише Бакунинове црвене барјачиће и крваве мисли о преврату, о лажној једнакости, о подјели туђе имовине међу нераднике и букаче, те приђоше здравим мислима умјерености, поступности и напретка, који се не може замислити без реда, послушности и физичке снаге. Видјеше ма да веома касно, да се држава не може чувати ни развијати помоћу антидржавних идеја. Не може бити јачи и силнији онај, којем се даје наплетак за његово физичко растројство. Не може бити снажна она држава, којој се одузимају услови њена живота: унутрашњи ред и поредак и организована њена снага ради одбране од изван. Не може бити дуговјечно дрво, у које се хитично уносе црви, који ће га расточити. Нема спаса држави, у којој ради кошта хоће, у којој репови искачу пред главу, у којој је имале слободе господари неписмена руља, у којој је паметно само оно, што рекне нешколована већина, и у којој постоји влада свију противу свакога. А да како ли је тек оној држави, у којој су на врховима или сањалице, или луде идеалисте, или лењивци, који уображавају да ту државу нико неће напасти, не буде ли она никога нападала! И то још држава, која пред собом има велику националну задаћу: уједињење и ослобођење својих сународника. Као да се неко још могао ослободити само помоћу фраза о слободи и једнакости, а не само и једино помоћу добре војске и јуначкога прегнућа! Гдје ухватите маха приче о комунизму, ту је личноме прегнућу одзвонило, пошто је комунизам санкција нерада и себичности најгоре врсте, — себичности, која без личнога зноја хоће да дође до туђих тековина! И т. даље.

Поменути говорник радикални у својој здравици рекао је још и ово: „Словенски новинари морају бити тумачи наших заједничких потреба. *Они треба да одбијају нападе организоване противничке штампе*, која о Словенима толике неистине шири кроз словенски и несловенски свијет, и код наших природних пријатеља изазива извјесно, да не кажем рђаво расположење, а оно неку врсту апатије, *која је често тако исто штетна као и директно непријатељство*“.

Света истина, као да је изречена са царских двери православнога Божјег храма!

Али да ли поп тако и твори, као што збори?! Нијесмо ли навикли слушати, да управо представници српскога радикализма једно причају, а друго раде? Ставили су они н.пр. у свој програм слогу и заједницу рада са српском сестром Црном Гором, па управо под њиховом

владавином српски народ виђе на Цетињу бомбе из Биограда и нечувену новинарску кампању из Србијине пријестонице противу српске Црне Горе и њена владоца!

Истина је, што је на више речено о задатку словенске штампе. Само, држе ли се тога задатка они исти у Биограду, који о њем умију тако лијепо декламовати на банкету уз чашицу рујна вина? „Словенски новинари треба да одбијају нападе противничке штампе“. Тако је. А шта раде биоградски полуслужбени листови са Црном Гором? А шта ли је оно ради биоградски пресбиро за вријеме бомбанке афере? Пресбиро једне српске, једне словенске државе са планом је тада по страниј непријатељској штампи ширио неистине о *српској и словенској Црној Гори!* Зар је то тако давно било, да се може олако заборавити? Па и данас, под протекторатом тих истијех и њима сличних, који овако умију лијепо зборити, покренут је у Биограду један нови лист, који има искључиви задатак: *брљање Црне Горе!* Не би ли се на те њихове бесјеле могла примијенити позната Таљеранова ријеч: *језик служи за прикривање правих мисли?*

Ако, дакле, српски радикализам хоће да се крсти водом честитих и корисних идеја, он треба да риче претвори у дјела. У противном, нико му ништа неће вјеровати.

Цетиње, 9. јула
Краљ Петар од Србије отпутовао је у бану Ковилачу, где ће провести ово лето.

Бан Томашић је са својим присталицама у Хрватској и Славонији основао нову странку под називом странка народног напретка.

Самостални радикали у Србији, који су променом кабинета иступили из владе, ријешили су да ступе у опозицију према влади др. Миловановића.

Португалска влада ријешила је да општу сврхуног краља Мануела за велеиздају, те ће конфисковати сва краљева имања у Португалу.

Из Цариграда јављају, да ће се извршити промене у командама војске, која се налази у побуњеним арбанаским крајевима.

Из Персије јављају, да је влада поднјела оставку и да је тамо у цијелој земљи завладала анархија, те су већ и крвави сукоби почели.

Између Енглеске и Јапана потписан је нов уговор о савезу на десет година са задатком да се консолидује и одржи општи мир у источној Азији и Индији, заштита заједничких интереса свих сила у Кини под гаранцијом независности и цјелокупности Кине и чување територијалних права обих страна у источној Азији и Индији.

Аустроугарска и Арбанија

Једна интерпелација у угарском сабору —

Словачки посланик Милан Иванка, који припада Кошутевој странци, љуто се забринуо за арбанаски покрет и за судбину Новопазарског

Санџака. Како су га бриге о томе толико мучиле, да није могао, на миру да спава, то је издушио у угарском сабору, подносећи на угарску владу интерпелацију.

Та интерпелација гласи:
Зна ли министар предсједник да се национални покрет у Арбанији проширио и на јужни дио Арбаније?

Зна ли он, да су услед тога наши трговачки интереси у приморским градовима Арбаније угрожени?

Зна ли он да су симпатије Црне Горе за Арбанасе оштетили престиж Аустроугарске у Арбанији?

Хоће ли министар дати какву изјаву, каквих ће се средстава латити у случају да се овако стање продужи, а за одбрану наших угрожених интереса?

Постоји ли намјера, да се у које арбанаско пристаниште одашљу ратне лађе и чине ли се какве припреме, да се на случај продужења немира заштити Новопазарски Санџак?

Хоће брат Словак да се препоручи Бечу!

Свршетак мароканског питања

— Компензације Њемачкој у Мароку —

Преговори о ријешењу мароканског питања приводе се крају. Настојавањем великих сила заштити око Марока свршиће се на томе што ће се задовољни захтјеви свију заинтересованих држава, те ће се тако све свршити на миру.

До душе и њемачка и француска штампа држе се још једнако ратоборно и Њемачка, по своме обичају, не престаје да звецка сабљом. Само и крај све те ратоборности био спор око Марока свршиће се на миру, пошто Њемачка, ударепа по прстима, повлачи се и спушта свој дурбин, задовољавајући се оним што јој француска пружа.

Сву ратоборност Њемачке угушиће компензације.

Сукоб, који је избио између Њемачке и Француске због Марока, ближи се мирном ријешењу, пошто је Њемачка одустала од сваких територијалних компензација у Мароку. Преговори, који се у томе погледу воде у Берлину и Паризу, врше се са знањем Енглеске.

Према досадањем резултату преговора Њемачка ће добити као економску зону залеђе Агадира које ће бити раздијелено на три ъемачка друштва. Њемачка се за ово одриче територијалних компензација у Мароку. Уз то, Француска је вољна, да Њемачкој при утврђењу границе између Камеруна и француске колоније Конга у колико је више могуће изађе суспрет.

Мисли се на проширење ъемачке територије код језера Чада и даље јужно, што би за Њемачку било од велике економске користи. На овај начин отпада свака бојазан ъемачко-француског сукоба.

Ето шта се све сила ратоборност Њемачке свела! Само да није и она без свога иса!

Аустрија за Арбанасе

— Сајети аустријске штампе за умиривање Арбанаса —

Аустријска штампа је окренула изнадно вабилицу. На арбанаски народни покрет не гледа онако како је до скоро гледала. Према Турској послала је помирилица и јавља се у улози посредника, који хоће да утиче на Арбанасе, да се измире са судбином покоре Турцима и да и на даље вуку роњски јараж. Та тежња се испољила сада и у „Нептанском Лојду“, који је добио један чланак, у коме се пладира за измирење Турака и Арбанаса али се уз то гађа Црна Гора како би се представило као да је она ваљем спотпана овом измирењу. Како је „Нептански Лојд“ израз мишљења бечких мјеродавних кругова, из тога се чланка види да су у

Бечу незадовољни данашњим држањем Арбанаса. Признају, да оно што турска влада нуди Арбанасима није много и да нема ни сигурности, да ће Турција то све што обећавају и дати Арбанасима, па ипак им саветују, да приме и то и да се покоре, јер ипаче од њихова дава опирања може да има користи само Црна Гора! У чланку се том каже, како у Бечу врло добро знају, да Арбанасе на отпор подстицају с једне стране из Црне Горе(!), а с друге стране подстицају их њихове вође, претјерани пародисти, који би од турске владе да извојују одмах све, што се само временом даје постићи. С тога они у Бечу, као искрени пријатељи Арбанаса, саветују им, да је боље да приме оно, што им сад даје турска влада, него да даљим опирањем метну на коцку све, а отуда ће свакако доћи до судара између Турске и Црне Горе. Од тог пак судара слабе ће виђе видјети Арбанаси који теже да живе слободним националним животом. У најбољем случају може се постићи то, да Црна Гора распрости своју власт и на арбанаске крајеве! Питање је, хоће ли Арбанаси и тиме што добити. Кад би се пак предали, не губе ништа, јер и ако турска влада не буде одржала своја обећања, моћи ће поново да се лаге оружја, а тада ће наклоност читаве Европе бити на страни Арбанаса, која ће присилити Турску, да испуни арбанаске захтјеве!

Да сама ствар није жалосна, још би овај савети могли бити и смијешни.

Турске врвине дјелују!

Опструкција у угарском сабору

— Опозиција се групише противу владе —

Пред угарским сабором налазе се закони о уређењу војске. Тим законима се повећавају војне дажбине. Како влада зна да ће све то наићи на јак отпор у сабору, то настојава да ове законске предлоге што прије протурци кроз сабор. Сада јој се за то учинило најгодније вријеме, па је и те законске предлоге изнијела пред сабор. Влада хоће да се користи љетњим врућинама и позицијаном опозицијом. Рачуна, да ће због врућина посланици из опозиције, да се развију по бањама и да ће тако моћи са својом већином постићи што желе у одсутности опозиције. Исто тако рачуна и са тиме да ће опозиција бити несложна и разгрупписана.

Али се јако преварила. Опозиција је наслутила о чему се ради, те се није хтјела да удвљава. А наслутило је могла по томе што у ово вријеме угарски сабор никада не ради и шта настаје љетњи одмор. Чим љетњег одмора нема, значи да се о нечему важном ради. И зато је остала. А када је видјела о чему се ради, одмах је настала да се сложи за заједнички рад противу владе.

Између Кошутоваца и Јуштоваца било је позицијаности и нетрпељивости. Али су се обије странке сада споразумјеле, а тако исто и остале опозиционе странке. Тако се добила снага од преко стотине посланика опозиције.

ПОДЛИСТАК

БУДУЋНОСТ ШТАМПЕ

ЈЕДНО НЕОДРЖАНО ПРЕДАВАЊЕ

— Борислав Сл. Милић — (5)

И кад је све то тако, зашто онда да и ми не бацимо бар и летоички поглед на будућност штампе и не покушамо бар у неколико да видимо оно шта ће са њоме бити. Ако ништа, она је бар огледало напретка и културе, она је у тијесној вези са сваком прогресом.

Штампа стоји у тијесној вези са сваким напретком на пољу науке, умјетности и вјештине. Она их шири, али и искористије. Служи се телеграфом, као и телефоном, жељезницом, аутомобилом, као и сваком техничким и научним проналазком.

Познато је да у новинарству игра врло велику улогу брзина. Зато се и велики свијетски листови служе махом телеграфом и телефоном. Што се на једном крају свијета дешава, одмах се телеграфом и брзојавом саопштава. Да се и у том погледу не би дангубило, ти листови имају и своје посебне телеграфе.

За вријеме пожара у Чикагу једне тамошње новине су штампале сваког сата посебна издања и разишљала из аутомобила по варошима. Билтески лист „Дејли Телеграф“ у сваком већем мјесту има своје филијале и

И чим су пред сабор изнесени законски предлози о уређењу војске опозиција је оглоучила своју акцију. Почела је да води техничку опструкцију.

Ова техничка опструкција била је од успеха, јер је почела да кочи рад у сабору и да онемогућава да се пред сабор изнесу законски предлози.

Буде ли и даље опозиција водила опструкцију и војевала противу владе, сва-

Побуна у Арбанији

Примирје још није истекло, али ипак зато турској војсци ништа не смета, да напада и на даље на устанике. Она је почела већ отворено да удара на устанике и да покушава да их сузбије. Само то јој никако не испада за руком, јер се Арбанаси држе упорно и једне стопе не одступају.

И док у побуњеним крајевима ни један дан не прође без окршаја, докле турске власти непрекидно настојавају, да Арбанасе примире и да их разним обећањима приволе на мир. Али ни од тога неће ништа бити.

Вијест о томе, да је Ехтем паша рањен и да се налази у Гусињу на лијечењу, потврђена је. Исто тако потврђује се и глас, да ће и Тургут паша и остали команданти трупа бити замијењени другим официрима. Да је то учињено још раније за Турску би много боље било.

Исто тако проноси се вијест, да је међу војском, па и у самом Скадру, завладала болест.

Иноси се још и то, да се Арбанаси неће никако предавати и да су јако огорчени на турске власти, што су их и овом приликом покушале да обману.

Најновије вијести, што их имамо од наших нарочитих извјештача о стању у побуњеним крајевима, гласе:

Акција турске војске

Подгорица, 8. јула. — Гласник, који је сад баш стигао, јавља да од прије два дана обадвије турске војске непрестано и жестоко нападају на све усташке позиције и где год кога усташа сназе. Он каже:

Јуче тачно у 2 саката послје подне, један дио војске којом заповиједа Ехтем паша жестоко је напао на усташе у Шкали од Загона. Војска је сирала жестоку ватру и из топова и из пушака а и усташе су напад одједном одбијали све до 5 саката послје подне.

Чим је битка престала у Шкали од Загона, други дио војске, којом заповиједа Ехтем паша, напао је на Селчане тачно у 7 сати у вече. Селчани су се до самога мрака жестоко бранили, али непрестано препуцавањем трајало је до саме зоре. Уз пуцавању пушка чуо се и по где који топовски метак.

Исто тако јуче па и цијеле ноћи непрестано је војска нападала на усташе, који су се налазили на позицијама око Добриње и Сјона.

У свим овим окршајима усташе су јуначки сваки нападај војске одбили и знагнато је потукли тако, да су чак успјели сирјечити и саму смјену аскера на Броји.

побољу брзојава саопштава им садржину листа тако, да у једно исто вријеме у свима већим мјестима тај лист излази. «Њујоршки Хералд» излази на тај начин у исто вријеме и у Паризу. У Вилнеској се практикује да приликом избора поједини листови објављују електричним рефлектарима изборне резултате, а да не би публика било досадно чекање забављају их својим музикама. Загребачки „Обзор“ приликом посљедних избора објављивао је изборне резултате нарочитим транспарентима.

Како тежња за брзином све више и више расте, то већ многим ни досадан телеграф није довољно брз. Зато су се већ многи листови почели да служе телеграфским апаратом, којим се у минути може саопштити неколико стотина ријечи. Тај апарат Сименса и Халскеа састоји се у томе што чиновник нарочитим знаковима на врци од папира бљежи телеграм. Кад испуни напир, меће га у нарочити апарат и одвија и дојављује другој станици, где излазе отисци од тих знакова. Како најусавршенија машина за слагање, линотип, исто тако на врци од папира прави разне знакове, по којима излази читаве редове слога, зар се неће моћи тај апарат нарочито спојити са линотипом, па да се добијени отпис из телеграфског апарата одмах излива у слог?

До скоро се сматрала стенографија као најбоље средство за брзо писање. Сад постоји

ки рад сабора биће онемогућен и тако ће влада бити принуђена или да уступне пред њоме и да задовољи њене захтјеве, да уведе прво оште тачно и једнако право гласа или да уђе у већа насиља и да се ухвати у коштац са опозицијом.

Шта ће све од тога бити унапријед је тешко одредити, али је извјесно, да ова борба у сабору може бити од великог значаја по Угарску.

О опасним губитцима турским у овим окршајима није било могуће дознати, али се сигурно зна да су им губитци морали бити велики, а нарочито на Тафу од Загона, гдје су се усташе још поодавно утврдили, као што сам вас о томе већ извјестио. Од усташа је рањен само један Вукел и то на Тафу од Загона. — У овим боевима учествовали су: Селчани, Никечи, Вукел и Боге од Барнаџа.

Такође јуче па до пола ноћи био се жесток бој и на Јежници. Војска са Гребена хтјела је пошто пото да освоји Јежницу ту најбољу усташку позицију, али су ови храбро тај жестоки напад одбили и војску на Гребен опет повратили оставивши за собом велики број љешева. О губитцима усташким у овом боју до сада се зна само да је рањен Љуљаш Маргин из Кастрата и још два усташа, који су већ упућени за болницу Црвеног Крста овдје.

Групписање устаника

Подгорица, 8. јула. — Прошле ноћи чула се жестока борба на Таф Капи од Броје и то са источне стране. Гласник мисли, да су Шаљани напали војску с намјером да продру и саставе се са Климентима, Хотима, Грудима и Кастратима и тим опет раздвоје војску којима заповиједају паше: Тургут и Ехтем. Ако Шаљани, који су у првом смислу прави витезови, и којих има до 2000, добро наоружаних и потпуно снабђених са муницијом, успију у овој добро смисљеној одлуци, онда је и пошљедњи зрачак Тургут-пашине и Ехтем-пашине наде о брзом угушивању устанка потпуно изаљовљен, јер кад би се усташе саставили и дошли у непосредну везу те и ступили у заједничку акцију, онда би устанак у цијелој Арбанији био потпуно омогућен.

Вијести из Подгорице

Подгорица, 8. јула. — Поуздано се зна, да су Арбанаси низацима убили такав страж, да ће од њихова бити право чудо, кад се Малисори, послје истека примирја, на њих свом жељеним окуме. Арцибишкови ска арски били је овдје. Чује се, да су Мирнички читави један батаљон турске војске близу Ђеша потпуно разоружали.

Овдашњи турски консул тражио је да купи за Тузе 6500 комада разних штица. Шта ли ће Турцима толике штице?... Овдје се као навлаш из Туза протургају гласови, да ће у Тузе доћи много жита. Али то не пали. Нијесу жељни Малисори жита него слободу.

„Сухотна храна љеб би сам био
Кад га с духовним не би смочио“.

нарочита сирава Dictaphon. То је једна врет грамафона. Диктафон се отвори, у њ се говори и тај говор примачу осјетљиви ваљци. Ти се ваљци могу послати гдје се хоће и кад се метну у апарат, из њега се чује шта је у диктафон изговорено. Диктафон се већ употребљује по великим канцеларијама. Шеф седи и у диктафон диктира писмо или наредбу. Ваљак даје чиновнику и он онда по њему апаратом концентира писмо или наредбу. Но треба много да се усаврши, па да га и новинари употребљују. Понеку собом диктафон у Скупштини, на предавање или на какав збор и онда га отворе. Чим се ваљак испуни, одмах га шаљу у штампарију мјесто рукописа и онда линотипист ставља ваљак у диктафон и по њему слаже.

Наш Тесла већ је објавио да ће ускоро бити готов са његовим проналазком телеграфа и телефона без жица, помоћу преноса енергије ваздухом. Новинар тај Теслин мали телеграфски или телефоники апарат узме у штампарију и онда у њему говори са редакцијом или непосредно са слагачем из ма које даљине.

Исто тако ради се и на апарату, којим се телеграфски преносе слике, фотографије, цртежи. На тај начин ће новинар моћи да шаље својим новинама сваки догађај из краја на крај свијета. А кад ваздушни брод уђе у праксицу пријему моћи ће се тим апаратом слати највећа извјештача, а нарочито ће користити ратним извјештачима новина-

Ехтем паша рањен

Подгорица, 8. јула. — Овдје се чује да Ехтем паша није више код војске. Неки кажу да је он због болести морао поћи за Скопље, али као да је на путу био лоше среће. Једна мала чета усташа запала му је била покрај пута од Пећи до Баковице и напала га из бусије. Чим је чета осудила плотуну Ехтем паша, његов ађутант и сви који су за њима на коњима јахали одмах се с коња скогрљали и на мјесту остали. Не зна се ко је ту остао мртав а ко ли рањен. За Ехтем пашу утврђено је, да је рањен.

Смјењивање Тургут-паше

Подгорица, 8. јула. — Прије неколика дана долазио је Тургут-паша у Тузе. Он је тамо свечано дочекан, а војска је било наређено да мора да пјева и да игра, те тим и увелича свечани дочек свога команданта.

Чује се, да је Тургут-паша заиста смјењен, и да на његово мјесто долази некакав Абдулах-паша.

Предаја Сулејман-аге Батуша

Подгорица, 2. јула. — Интересантно је забиљежити вијести које се чују о предаји Сулејман-аге Батуша са својима друговима. Кад се примакао близу Косова, у намјери да се Султану поклони и предадне, сусретио се са читавим табором војске, која их је одмах разоружала. Сваки Батушовац обрео се пред неколика наоружана низацима а Сулејман-аги одмах окупу руке у гвожђа. Када су видјели Батушоваца шта се учини одмах дигну виду да се небо проламало, а јадни Сулејман Батуш падне сам на земљу и изјави да се дизати неће док га не откују.

Видећи се војска на чуду откује Сулејман-агу и одведе их до шатора Сулејманова; ту их неколико задрже, али како је остало до султанова шатора било велико, и како је пред њима било много свијета, то не само што нијесу приступили Султану, него га чак ни оком видјели нијесу. Говори се, да су Арбанаси, који су на Косово тада били, сви се разочарали и на Младотурке још више омрзли него што су их мрзели прије доласка Султанова на Косово. Значи: Циљ је промашен.

Прослава тридесетогодишњице

— Капетан Нико Ђ. Поповић —

У недељу 3. јула о. г. филипоски капетан Нико Ђ. Поповић прославио је на Ријечи тридесетогодишњицу свога службовања у финансијској струци.

Нико Ђ. Поповић потомак је добре и заслужне куће Поповића из Зете, која је до пада Иван-Бегове столице града Ђабљакца, живјела у Ђабљакцу, одакле је пријемна у Ђенковице, а родитељи његови 1830. г. преселили су се на Ријеку, гдје се Нико Поповић и родио 14. јуна 1861. године.

Породици Поповића признате су особите заслуге за срећновадајући Дом и Отаџбину, особито оне из 1702. године, када је чувени поп Бошко Поповић спасао у Зети живот блаженопочившег Господара Владике Данила. За те и такве заслуге дат је највиши указ — грамата, коју је капетан Нико Ђ. Поповић наслиједио, а у којој се између осталог вели, да: „благородна фамилија Попови-

који ће битку посматрати из ваздушног брода, снимати је и фотографију слати брзојавом тако, да ће читаоци гледати слику битке у новинама још истог дана!

Али новинарска функција неће се зауставити само на томе. Она ће поћи и даље. Користиће се и грамофоном, те ће својим читаоцима разашњати грамофонске плоче како би што вјерније слушале говорника и отјепљивали његову дикцију. Апликацијом грамофона са кинематографом новинари ће својим читаоцима моћи да пруже не само вјеран говор, него и сам изглед, покрете и подобрај говорника и читавог догађаја. На тај начин ћемо догађаје у Паризу, Петрограду или Риму не само гледати него и чути на Петљу помоћу овога комбинаваног апарата. Исто тако ће нам будуће новинарство омогућити не само да слушамо концерте у далеком свијету него и да публику у њему видимо, а да се и не макнемо са Петља!

Пољак Степаник ради на томе да се приликом говора на телефону оба говорника могу и видјети. Буде ли у томе успио, нама неће требати да посјеђујемо концерте, него ће их тада бити овако као сада. Онај што концертује заказуће вријеме свога концертовања. Како је тако у којој концертује веза на телефонском мрежом с нашим станом, то ћеже телефонски апарат отворити у велико вријеме и не само слушати него и видјети онага што концертује? (Свршиће се)

na boje plakati najavne dacije na pokretno i nepokretno imanje, dok svemoćni uzdrži kuću Petrovića Gospodarom. Posleda je, da su za prošla vremena poznan i poklovice kuće uživale glas i prijednostvo u narodu, a kuća Polovića za svoje osobite zasuge ima i drugu gramatu za proto-povijestvo i upravljanje narodom zetskim.

Kao potomak ovako zaslužne i priznate kuće, Niko B. Popović još u djetinjstvu se počeo istinjiti: kao mlađe počeo je služiti na Cetinu u administraciji i intendantiji ratne 1876. godine; taj posao produžavao je i 1878. godine na Rijeci. A 1. jula 1881. (kada je i stupio na putu zakon o namati parive) kao pisar narodne uprave dobio nametovanje za parivanja, odnosno za pisara finansijske uprave na Rijeci, gdje kao odlični radnik, revnosni i zaslužni trudbenik neprekidno u sad služiti. 1896. godine postavljen je za upravnika riječke царинарнице и одликован је 1900. г. капетанским грбом; 1892. одликован је петим, а 1907. год. четвртим степеном Давидова ордеа.

Kao svršeni potomak privremelog pješadijskog kursa, prošle godine je imenovan za pješadijskog oficira narodne vojske.

Kao dobar и угодан чиновник, valja čestitog и сталног карактера, пун поштења и благородности, кап Нико Поповић увијек се одликовао; служио је као примјер и као учитељ многих данас врло добрих царинских чиновника. Уз текући посао често су му појављивали и други врло важни државни послови, које је свагда на задовољство обављао.

Тридесет година непрекидно у једном мјесту и истој служби, још у служби финансијској беспримјерно служити — велика је част и од великог значаја за сваког оног ко жели да његов живот одговара намјененој сврси.

На прослави се био скупио велики број народа из мјеста и са стране. Прослава је отпочела у недељу у јутро, када су пријатељи и поштовани славијенички отишци с Рјеске на ријечки град те у први на Ободу присуствовали служби Божијој и благодарњу за здравље и дуги живот Њег. Вел. Краља Господара. Иза службе народ из цркве отишао је на честитање кући г. кап. Поповића, којег је поздравно пригласио ријечју г. Сано Плавничевић, секретар министарства финансија и истакно рад и заслуге г. кап. Поповића на финансијском пољу и у опште је пожелно, да још дуге година поживи и истраје у часној и ревностној служби. После тога кући славијениковој дошле су станишито ријечке општине са предсјашњом на челу. Предсједник г. Петар Крајчић је пригодно ријечју честитао славијенику као свом суграђанину тридесетогодишњицу ревностне службе и од стране општина предао му нарочито израђену сребрну кутују са ватином.

Уз многобројне, разнолике дарове које је г. кап. Поповић примио, г. бригадир Нико III. Кусовић, командир Чудо Н. Крушка и кап. Вељко Бурашковић подијели су славијенику као официру латне кајасе уз адресу.

Тада се приступило богатој закуски, која је била приправљена у нарочито подигнутом декорисаном нављону.

Уз пријатан разговор закуска се придржавала до 2 сата после подне праћена пјевањем разних pjesama и говорима и здрављима, од којих приједи да се истакне здравља г. Петра М. Пејовића у правника узвешке парипарнице, који је из Улице нарочито дошао, да узме личног учешћа у овој прослави његова бившег шефа г. кап. Поповића. Г. Пејовић је као Поповићев бивши помоћник а садашњи колега говорио о славијеникову животу и раду на корист отаџбине и срећноиздајућег Краља Господара, под чијем је окриљем Поповић уз опште признање толико дуги низ година вјерно и достојно послужило. Говор г. Пејовића пропраћен је једногласним: „Живео Господар! Живео Владарујни Дом!“

Послије закуске наступила је играшка, иза које је шљедовано излет лађама до Блата, по ушљед извешке кипе излет је обустављен а продужена је играшка и весеље, које је трајало до касно.

Велика гостију развила се истог дана, а остали су се разишли другог дана у понедељак, када је и прослава завршена.

На дан прославе г. Поповић је примио многобројне писмене и телеграфске честитке из разних мјеста, а друге му сваки дан стижу. Р. Н.

† Аугуст Харамбашећ

У Загребу је ових дана преминуо познати хрватски песник Аугуст Харамбашећ, који је у своје врјеме био најпопуларнији хрватски песник.

Аугуст Харамбашећ родио се 12. јуна 1861. у Доњем Михољцу. Отац му је био архивар вороничке жупаније. Родитеље је Аугуст изгубио већ у раној младости, па је дошао к своме деду Пантелији Харамбашећу у Нову Градишку, где је ишао у школу.

Гимназијске науке свршио је Харамбашећ у Осиеку и у Пожеги, одакле је отишао у Загреб на права. Ради демонстрација г. 1881. био је религиран са свучиштва, па је отишао на Сушак, где је кроз двије године уређивао орган странке права „Слободу“ и „Хрватску Вилу“.

Касније је наставио науке у Бечу и у Загребу.

Пошто је год. 1885. одслужио своју војничку службу, г. 1886. објелоданио је Харамбашећ у „Балкану“ три pjesme, које

су му прибавиле 6 мјесеци затвора, а уреднику Кокотовићу три мјесеца.

Год. 1891. — 1892. наставио је Харамбашећ своје науке, те је 20. априла 1892. промовиран на чест д-ра права.

Већ као гимназијалац био је Аугуст сарадник „Вијенца“. Лирске и родољубне његове pjesme чине читави низ, па су му стекле велику популарност. „Матица“ је издала год. 1889. његове „Пјесничке припојнице“, а год. 1895. „Изабране pjesme“. Његове pjesme су преведене на многе језике.

Харамбашећ је уређивао многе хумористичне листове као и политичке органе „Хрватску“, „Хрв. Дом“, „Хрв. Вилу“, „Балкан“ и „Препород“. Писао је и у многе педагошке часописе.

Харамбашећ се одликовао великом лиггерарном плодношћу. Он је саставио 4 оперна либрета, драмолет, а превео је небројена дјела, романе, новеле, драме и pjesme из рускога, пољскога, чешкога, бугарскога, францускога и њемачкога језика. Сами ови преводи износе око 1000 табака.

Харамбашећ је био много година одборник „Матице“, а био је први секретар књижевничког друштва. Са многим славеним публицистима је био Харамбашећ у непрестаном саобраћају, па је био особито код Чеха и Пољака омиљен.

И као што је још врло млад почео да ради на књижевности, тако је исто и врло млад загазио у политику, те је и уређивао страначке органе и биран за посланика. Само у политици није имао среће, јер његова пјесничка честита душа и бујна природа нијему давала да и на том пољу напредује онако као на књижевном пољу.

Свијетао му помен!

СВЕЧАНОСТ НА ОСТРВУ БРЕЗОВИЦИ

Као прошлх, тако и ове године био је прославлен дан 2. јула у ново-обновљеном храму Св. Госпође, на острву Брезовици, које лежи изнад села Мурића.

Сакуљеног народа било је из оближњих села и то од свих трију вјера. Изјутра око 8 сати отпочела је јутерња, а око 9 сати света литургија. По свршетку литургије држано је благодарене за здравље и дуг живот нашој срећноиздајућој владарки Краљици Миленци, коју је свемоћни Господ, а на дјку и понос милот јој народа, овога дана спасао приликом њене операције.

Послије благодарне одржан је парастос српској Краљици Јелени, Балшића и другим осталим Балшићима, који на том острву вјерити садашње бораве, која је у то доба сазидала овај ново-обновљени храм у знак успомене за одржану јој побједу, коју је на дан 2. јула одржала над велике отоманске нападаче на српски народ.

По свршетку светих обреда, сакуљени народ одјурео је у својим лађама на Муриће и ту изишли на копно, одморили се неколико минута, ручали, отпјевали неколико pjesama под хорвојством племенског капетана, писара и других младих завршујући: „Живео Краљ Николае! живео Краљица Миленка! живео Владарујни Дом!“ и живео Црногорци!“, још затим одиграли неколико кола и на крају сваки својој кући пошао.

Драчевица, 2. јула 1911. год. Л. П.

Пјевачко друштво „Братимство“

Ст. Бар, 4. јула.

Јучер 3. јула о. год. одржана је ванредна главна скупштина пјевачког друштва „Братимства“. Ову скупштину сазвала је управа друштвена, и после прочитаних разлога за сазив, подијела јој оставку на часништво. Скупштина, одобравјући досадањи рад управе, акламацијом јој је изјавила повјерење, захтевајући да и даље остане на своме мјесту. Но управа увиђајући интересе друштвене, који су јој искрено на срцу лежали, упорно је остала при својој оставци.

Узрок оставке, колико сам обавијештен, лежао је у томе, што су извјесни чланови управе дошли до несугласица са члановима извршницима, као и са појединим колегама у управи, што је кочило рад на штету друштва.

Кад је скупштина увидјела да нема усрјеха ургирати на управу да се задржи — уважила јој је оставку и приступило се избору нове управе, у коју су ушли: за предсједника г. Нико Татар, обласни управитељ; за потпредсједника г. Марко Бурашковић, в. д. управника барске станице и дотадањи потпредсједник истог друштва; за благајника г. Пашко Гураш, трговац, а дотадањи члан одбора истога друштва; и за секретара г. Марко Дритановић, секретар општине барске.

За оборнике изабрани су: г. г. Ристо Стојановић и Стево Иликовић, официри; г. г. Крсто Дамјановић и Косто Мартиновић, трговци и Елидио Кампело, столар.

Ово друштво основано је у почетку 1910 год. на успомену јубилеја педесетогодишњег славља нашег Узвишеног Краља—Господара и као таквом приступило му је велики број чланова, како добротвора, тако утемељача и потпомагача, те располаже и приличним приходима, са којима се у стању прилично одржавати — особито ако чланови буду уредно

испуњавали своје дужности и плаћали на врјеме своје незнатне улоге, који и јесу једини извор којим друштво живи.

Са ове стране бивша управа се није могла од чланова похвалити, а што јој је највеће тешкоће причињавало, али захваљујући њеном предсједнику г. оф. Саву Дабановићу и извјесном броју чланова, на енергичном заузимању, истрајности и стрпљивости, коју су у овој години и по дана показали, друштво је пријешло преко првих препона, које су наравно онајтеже биле, јер се обично каже: „сваки је почетак тежак“ — и данас стоји на здравим ногама, способно за даље развијање.

Друштво је у току ове године и по приредило 8 забава и сигуран сам да нећу претјерати ако кажем, да је свака изашла преко сваког очекивања, више него добра — и да је са ових публика ишла врло задовољна, а да још како би било да друштво располаже са каквом гардеробом, љепшом позорницом и већим локалом.

У нову управу такође се полаже нада да ће друштво повести напријед у свакоме погледу особито ако јој на сусрет изађу чланови потпомагачи са редовним плаћањем чланарине, што се надати да хоће, јер друштво служи на углед овога мјеста а образовано је нарочито пригодно, те им је тијем прије пријатна дужност испуњавати своје драговољне обавезе које поштене људе више вежу него икакви судски уговори. Такође се надати да ће друштву приступити још многи чланови који су због негодовања неког према бив. управи одстрањивали се.

Како чујем, друштво приређује 19. јула као на дан рођења Њеног Кр. Височанства Књагинње Милице, велику забаву са игранком.

Најпослије напоменућу, да су чланови извршиоци основали независно од овога своје музичко друштво, на коју сврху скупили су до сада до 400 перцера добровољних прилога и наручили 16 инструмената, на отплату уз месечне рате, те ћемо скоро имати и то ново друштво, које ће се по самим природним принципима у скоро спојити са овим.

Бар је почео да корача напријед, што служи на част његовој будној омладини.

Бр

Кратке вијести

Велике врућине у Америци. Ови дана биле су у Америци тако велике врућине, да су по улицама и људи и животиње скапавале. Сад се опет јавља, да су се после кратког времена опет поновили и да у великим америчким градовима не прође дан, а да по неколико људи не помру од сунчанице.

Увођење новог календара и Русија. Из Петрограда јављају, да је руска влада приправна послати своје заступнике на међународни конгрес, који ће вијећати и о увођењу грегоријанскога (новог) календара. За наш народ било би од неизмјерне користи, да се нови календар свуда uvede. До сада се једина Русија противила увођењу новог календара.

Несрећа на ратном броду. На окупљачи „Franz Ferdinand“, која маневрира недалеко Дубровника, догодила се у ноћи на 2. о. мјесеца велика несрећа. Један топ испалио се сам од себе и усмртио једнога и четири морнара тешко ранио.

Топовско стрељиште. Дне 1. о. мј. свечано је отворено у присуству надвојводе Леополда Салватора топовско стрељиште у Хајмаскеру. Ово ново стрељиште садржи 36 зграда, у које се може стремити 1000 људи, 100 коња и 100 топова.

Двобој новинара и барона. Ових дана се посвадио барон Најман у Сиофоку са уредником листа „Шпорт“ Густавом Виктором. Ствар је ријешена двобојем. Противници су најприје три пута пуцали из кубура, а кад није ни један озлијеђен, прешло се на сабље. Након 19. насртаја барон је постао неспособан за борбу.

Колера у Млетцима. У Млетцима се колера рапидно шири. Дневно се јавља по 10 случајева колере више од пријашњега дана. Паробродарско друштво Лојд већ се кани обуставити пловидбу својих пароброда из Трста у Млетке.

Бубонска куга У околици Магазана, како се јавља из Тангера, појавила се куга. Више мјеста је већ окужено. То је бубонска куга.

Домаћи послови

И... ∞ пут!..

Ц. грађанства опет црњало жалбе противу дувана. Туже се, да је дуван по квалитету испод сваке критике и да се не може пушити. Кажу, да је врло рђав и подноси нам га да се

лично увјеримо. Исто тако подижу се и жалбе и противу фабрикации цигарета. И за њих се туже, да се сиравају тако, да се не могу пушити: или су сувише гирде или су одвише меке. Држимо да је већ једном крајње пријеме да се надлежни овим жалбама позабаве и учине крај несолдном раду фабрике дувања у Погорици, која и крај свих жалба пишта не предузима, да несавјесности и аљкавости овој учини крај. Кад сама фабрика сједи скрштених руку, држава би требала да уложи своје посредовање и заведе ред.

Пријестоничко гробље

У два маха упозоравали смо надлежне на стање у коме се пријестоничко гробље налази. Чак шта више и појединци су се обраћаали жалбама општини, па ништа не би. Како многи не могу да поднесу, да се остаци њихових мисли и драгих скрина, да им се гробови покривају сметљаштем и изметом, да гробље служи за пландовање оваца и да буде скриваште проблематичних титова, то се носе мисли да саставе петицију и да енергично захтевају, да се већ једном пријестоничко гробље доведе у ред и да буде онако какво треба да је. На ово негодовање грађанства обраћамо пажњу општинеког одбора како би већ једном предузео нужне кораке и народно сво што треба да се пријестоничко гробље уреди, јер је и срамота и грехота шта се све по њему ради.

Дневник

Отпутовао. Његово Високопреосвештенство Господин Митрополит Митрофан Бан отпутовао је јуче ради поправке здравља у Карлсбад. У његовој пратњи налази се дворски протођакон г. Филип Радичевић, који ће се том приликом подврћи лекарском прегледу на бечкој клиници.

Члан Државног Савјета. Г. Мишо Поповић, I. ађутант Његовог Величанства Краља, постављен је за члана Државног Савјета.

Од срца честитамо г. Мишу ово заслужено постављење.

Скадарски арцибискуп. Данас је скадарски арцибискуп монсињор Саређи напустио Подгорицу, где се дуже врјеме бавио ради посредовања између Арбанаса и турских власти. О томе смо добили из Подгорице овај телеграм: Арцибискуп г. Саређи отпутовао је овог часа са својом пратњом преко Плавнице за Скадар. Од пребјеглих устаника није ни један присуствовао његово испраћају. Сви су изгледи да пресвијетли у својој мисији о повраћају Арбанаса на турску милост и немилост није ништа успио.

Боравак Нашљедника у Лондону. Редовни дописник „Б. Новина“ г. Чедо Мијатовић у свом допису из Лондона о боравку Њ. Кр. В. Краљевића Нашљедника у Лондону између осталог пише и ово:

„Ви сте већ саопштили разговор који је престолнашљедник црногорски Књаз Данило имао са заступником једног од главних политичких листова у Лондону о арбанаскоме питању. Сад вам шаљем превод једнога врло значајног уводног чланка, који је „Дели Телеграф“ о Црној Гори донио. Могу вас увјерити, да назоре у томе чланку изложене дијеле све политичке партије у Енглеској. Црна Гора и арбанаски покрет уживају сад пуну симпатију енглескога народа. Знамо поуздано, да је томе много допринијело лично заузимање Књаза Данила приликом његова бављења на крунисању краља Ђорђа.

Престолнашљедник црногорски имао је нарочиту аудијенцију код краља Ђорђа, са којим је дуго говорио о арбанаскоме питању. Краљ Ђорђе се живо интересовао оним, што му је Књаз Данило саопштио о тежњама Арбанаса и о стању на

границе црногорској, па је нарочито желио, да Књаз све то саопшти и његовине министру за спољашње послове. Ушљед тога престолнашљедник је црногорски имао подужи разговор и са сер Едвардом Грејом. Наравно, да не знам, шта је био резултат тих конференција књажевих са краљем Ђорђем и његовим министром спољашњих послова. Али мислим, да нећу погријешити, ако кажем, да је изјава, коју је сер Едвард одмах за тим у парламенту учинио, одјекивала бар у неколико представкама, које му је Књаз Данило чинио. Оном изјавом сер Едвард Греј је озбиљно опоменуо Турке, да пазе шта раде, те да се арбанаско питање не развије у једно међународно питање. А како онај разговор са Књазом Данилом у „Морниг Посту“, тако и овај врло симпатичан уводни чланак „Дели Телеграфа“ о Црној Гори, плодови су активности Књаза Данила за вријеме његова бављења у Лондону. У опште сва се лондонска штампа сада живље и симпатичније интересује за Црну Гору и Арбанију.“

Прилог. Г. пуковник Александар Константиновић, који се налази у гостима код Њих. Кр. Вис. Књаза Мирка и Књагиње Наталије, приложио је пјевачком друштву „Његош“ педесет перпера. Управа друштва сматра за своју пријатну дужност, да се и овом приликом г. Константиновићу на овом прилогу топло захвали.

Читуља. Радомир З. Шаковић, словослагач наше Државне Штампарије, преминуо је послје дужег боловања у свом мјесту рођења Загоричу. Покојник је био вриједан и ваљан младић и у њему типографска струка у нас губи много. Лака му земља!

Затворено Позориште. Народно Позориште на Цетињу, које је прошле године у очи прогласа Краљевине било отворено са великом помпом, јуче је издахнуло! И боље што је завршило, него да је и даље живјело оним и онаквим животом каквим је живјело годину дана. Наша држава и њен углед имају више користи без те установе, него ли са том установом под начином и редом, који су на њу примјенивани. О овоме Позоришту могло би се много и опширно описати, али боље је на то се не освртати у средини, гдје се критика махом сматра као лична увреда. Ради непосвећених, који ће се са чуђењем питати, како је могла тако брзо да заврши своје битисање једна наша млада културна установа, констатоваћемо само неке чињенице. Народно Позориште, које је живјело само годну дана, за ту циглу годину промијенило је пет лица на управи! Као и свуда, гдје се на позваним мјестима не трпе сиремни људи и за поједина мјеста избјегавају стручна лица, те ушљед тога трпи сама установа, тако је и овдје био случај. Нити се пазило на ред, ни на штедњу, ни на избор лица, већ је рађено на дохват и узгред, а Позориште је само било објект амбиција и на његов су рачун вршена скупа и непотребна путовања, трошено немиле и расипано тако, да би под таквим приликама морала убрзо пропасти и богатија слична установа.

Јуче је на вратима од позоришне гардеробе прилијепљена једна чудновата објава. У истој се јавно позива позоришни персонал, да данас дође за своју плату и да од данас нико и ништа више нема од Позоришта да тражи. Људи, који су овамо из разних југо-

словенских крајева дошли са својим породицама, од једном су избачени на улицу. У уређеној кући тако се не поступа ни са слугама! И њима се бар на петнајест дана чини отказ. Министарски Савјет ријешило је, да се позоришном персоналу изда плата за петнајест дана унапријед, и управа позоришна је поступила противно томе ријешењу! И што је најкомичније, у тој објави каже се, да ће се преко „Гласа Црногорца“ обзнанити, кад ће Позориште поново бити отворено! Као да ће неко од глумаца имати храбрости, да се поново ангажује!

Надамо се, да ће надлежни ову ствар довести у ред и бар у толико поправити, да позоришни персонал не остане на сокаку и да не пође озлојеђен из ове земље. А о поновном отварању Позоришта боље је да и не помињемо!

Вратио се са наука. Г. поручник Марко М. Мартиновић, који је био ради вишег војног усавршавања у Русији, вратио се по свршеним студијама у Црну Гору. Г. Мартиновић је матуру и војну академију свршио у Бугарској и у отаџбину се вратио као потпоручник, те је одмах 1906. г. постављен за артиљериског поручника. Послије двије године службовања у нашој војсци држава га је послала ради вишег усавршавања у Русију, гдје је послје трогодишњих студија свршио одлично војно-судску академију и археолошки институт. У њему наша војска добија спремног и оспособљеног официра.

Опет колера у Котору. Данас на подне стигао је службени извјештај, да су се у Котору појавила још два нова случаја колере. По одобрењу и сагласности са Министарским Савјетом наше Министарство Унутрашњих Дјела одмах је ријешило, да на граници према Аустрији предузме најоштрије санитарске мјере. На Крстацу његушком биће установљен карантин за лекарски преглед свијех путника и робе, што буду долазили из заражених крајева. Свијема пограничним властима већ је издана телеграфска наредба да се народ обавијести и упозори на чување. Да ће трговина и саобраћај са Котором много страдати, више је него извјесно; али је боље и да пострадају него да се колера увуче у нашу земљу. И појединци и цио наш народ, а особито државне власти носе сада велику одговорност за обазривост. Нарочито је велика одговорност власти пред Богом и народом, јер каквим би се штетама сада изложила наша земља, кад би се у њу ма чијом небрижљивошћу увукао овај опасни и немилостив гост, лако ће моћи да схвати и човјек најобичнијега образовања.

Поново упозоримо цетињско грађанство на одржавање најсавјесније чистоће по становима и јавним локалитетима!

Биљезник

— У Кијеву ће се 30. августа открити споменици Александру II, Св. Олге, Андрије Првозваног и Ђирила и Методија.
— Француска гласовита глумица Сара Бернард гостоваће ове зиме у Берлину и Бечу.
— У Буковини је велика поплава, која је проузроковала огромне штете.
— У Угарској је био јак земљотрес, од кога је било у многим мјестима врло велике штете.
— У великом дијелу Америке завладале су силне врућине, од којих је било и људских жртава. Нарочито су биле у Њу-Јорку, Чикагу, Филадельфији и Канади. Сунчаница је обарала стотинама људи, а по 20—30 су дневно умирали. И по усјебе је штете било.
— Фабрика кандита Крул у Тропави је до темеља изгорела. Изгориле су све справе и све машине. Држи се, да је пожар прогутало и који људски живот.

— Код Бургдорфа се сукобио један аутомобил са теретним колима. Од теретне путника у аутомобилу четири су убијена, а пет је тешко рањен.
— На аеродрому Јоханстал код Берлина покушао је авијатичар Бухмилер са излетима. Том згодом се аероплан преврнуо, те пао са авијатичаром на земљу.
— Талијански торпед „Albatros“ и „Centaurus“ сукобили су се у густој магли. Оба су брода тако оштећена, да их је један ратни брод морао одвући у Анкону.
— У Риму су искочила два теретна воза, Три особе су мртве а једна тешко рањена.

Саопштење

— За ствари под овом рубриком уредништво не одговара ни у ком погледу.

Мој одговор

Не на темељу 11. члана закона о штампи него баш ради јавности молим уредништво „Цетињског Вјесника“ да изводи у наредном броју свога цијењеног листа за љубав истине оштампати овај одговор:

У својој исправци од 16/VI ове године оштампано у 46. броју истога листа изишло је Хусеин Лукачевић све саме неистине на име:

Рекао је да сам за многе несправности и код наших судова олтужен а то не стоји; — постоје само два грађанска спора и ништа друго, а што се тиче саме тражње моје екстрадиције за њу велим, да је како неоснована тако и неправична била, што је и код највишега суда у земљи утврђено. Нека Лукачевић не заборави да тражењу моје екстрадиције није био основ право, него денуцијације оних који су крвнички гледали и слушали моје агитације за трговину „свој својем.“

Даље вели Лукачевић, да није самном лично о поруџбини тамо никад преговарао, а баш на против, ја сам лично њему игле понудио, послје чега је он у моме присуству наредио своје чиновнику Вранићу да овај поруџбину учини. Дакле и ту је Лукачевић извршио истину исто као код случаја, гдје је рекао путнику фирме да је само за 120 круна игала поручио а међутим количина коју сада признаје кошта преко 600 круна. Ето опет је сам себе ухватио.

Срамно је и жалосно што вели да сам у поруџбеном листу ја додао нулу и тим створио ону цифру од 5,400 000; — то је савршена и гнусна неистина, јер дупликат поруџбеног листа остао је код њега а уникат код мене, и сад нека изнесе дупликат а ако овај не буде раван уникату онда ја све оно што сам против њега рекао позвати а осим тога одговарају за злошто ребу и фалсификацију ако дупликат буде раван уникату као што и јест била нека се Лукачевић не љути ако га ја назovem клеветником најниже врсте.

У осталом јасно је да мене Лукачевић не би поштедио на суд повићи да није овако ка што ја зборим.

Рекао је да ме је тужио суду, а није, него је тим само обмануо јавност. Па, не само да није предао тужбу него је кумио и молио обласни суд у Подгорици да овај одгоди рочиште, које је по мојој тужби за 25 ов. м. био заказао. Значи он избјегава суд, нешто му се не иле храм Темизе, управо бежи од тог дома као овца од ножа.

Рекао је да је шиљао свога чиновника у другој половини мјесца априла да се овај самном објасни о поруџби и да сам

ја њему одговорио да је тобож побркао до фирме и да сам му обећао то поправити, а међутим од тога није ништа било, нити је у опште могло бити, јер у времну кад вели да је к мени слао чиновника ја нијесам био у слободи него ради екстрадиције у цетињском притвору. — Alibi — докле као што се види и ту је јасно.

Напокон рекао је Лукачевић да сам ја сличну игру о нулама и код других фирма правимо, а то такојер не стоји, него је он и тим покушао обманути јавно мњење. Разумије се, то је било тревутно, јер његова правдана бјеху кратка живота а тим прије што је резултат јасан да је у свему љуку неистину рекао и осрамотио се горе по кад је поруџбину одрекао.

Лукачевићу, ово ти је одговор на твоју исправку или боље рећи несправку а сад ја теби да рекнем:

Трговац нијесам као ти, ни богаташ као ти, али јесам и свјеснији и часнији од тебе. Ја по твојој тужби не одговарам, јер је нијеси смио ни предати а ти ћеш по мојој тужби коју сам у своје вријеме противу тебе поднио одговарати и то двојубо, а можда и тројубо — причекај само, и не мисли да ће ти бити цузе, Турчине.

Подгорица, 26. јуна 1911. год.

Христифор Моравац

НА ЗНАЊЕ

На тргу Миркове Вароши нашао сам два писма. Њихов власник, може се обратити, да их од мене прими. Ако се до 11. текућег нико не пријави за њих — публиковаћу њихову садржину у идућем броју Цетињског Вјесника — како би се власник присјетио, да су његова.

Подгорица, 5. јула 1911. год.

I—1

Мило Пејовић.

ДВОРСКА БРИЈАЧНИЦА

МАРКА ХОТИ НА ЦЕТИЊУ

Потпуно је реновирана, укупно и елегантно намјештена и снабдевена свијема потребам, тако да муштерине у њој налазе сваку удобност. У бријачници се продају по умереној цијени најфинији мириси из првих париских парфимерија као и све остале потребе за његовање лица, косе и коже. — Електрично осветљење. Услуга вазда брза и тачна. Р. 62 бр. 7 3,3

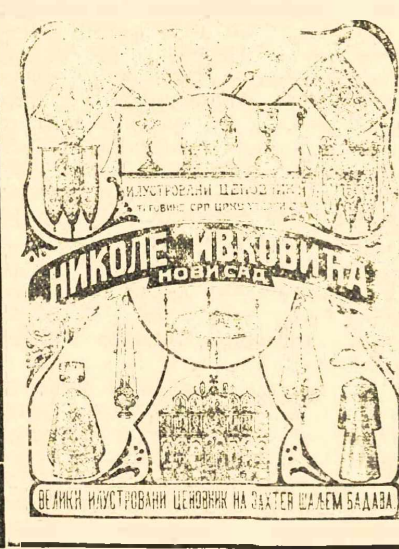
Марко Хоти.

50—50

На „Цетињски Вјесник“ најбоље се претплатити код поште.

НАЈВЕЋА ТВОРИЦА и ТРГОВИНА СРП. ПРАВ. ЦРКВ. УТВАРИ НИКОЛЕ ИВКОВИЋА у НОВОМ САДУ

Позната је да нема конкуренције, у јефтним ценама, а још мање усавршено доброј изради црквених утвари, а све ово још надмашује моје огромно

ВЕЛИКО СТОВАРИШТЕ Одежда, литија, неба, барјака, крстова, кандила, полијелеја (ћока), плаштаница, кивота, свећњака, путира, пјетохљебница и икона у свима могућим врстама за цркве, домове и т. д. све што у ову струку спада. Иконостасе израђујем тачно по плану на потпуно задовољство мојих цетињских муштерина. У иконима имам велики избор. Свештеничке хаљине израђујем савиш тачно и добро, то јамчи моја дугогодишња пракса. Шешира, камилавки и подсева имам увек највећи избор.

НАРУѢБИНЕ ВРШИМ ТАЧНО и ОДМАХ

Адреса за писма и наруџбе: Nikola Ivkovića, Cijetek (Novi Sad) Ugariska

24—30